

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obžalovanej **JUDr. B. T.** pre zločin marenia konkurzného alebo vyrovnacieho konania podľa § 242 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. c/ Trestného zákona na neverejnom zasadnutí konanom 30. novembra 2011 v Bratislave, o návrhu obžalovanej JUDr. B. T. na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku takto

r o z h o d o l :

Trestná vec obžalovanej JUDr. B. T. vedená na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 2T 36/2011, sa tomuto súdu **n e o d n í m a.**

O d ô v o d n e n i e

Na obvinenú JUDr. B. T. bola 29. marca 2011 podaná na Okresný súd Komárno obžaloba pre zločin marenia konkurzného alebo vyrovnacieho konania podľa § 242 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. c/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b/ Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v obžalobe prokurátora Okresnej prokuratúry v Komárne z 24. marca 2011, sp. zn. 1Pv 420/10.

Trestná vec obžalovanej JUDr. B. T. bola elektronickou podateľňou pridelená na prejednanie a rozhodnutie do senátu JUDr. T. Š. pod vyššie uvedenou spisovou značkou. Úpravou z 12. apríla 2011 predseda senátu určil vo veci termín verejného zasadnutia na 18. mája 2011 za účelom predbežného prejednania obžaloby podľa § 243 Tr. por. Verejné zasadnutie muselo byť odročené na nový termín, pretože sa obžalovaná podaním zo 16. mája 2011 ospravedlnila z dôvodu práceneschopnosti, pričom doložila kópiu potvrdenia o práceneschopnosti. Z dôvodu jej práceneschopnosti bolo verejné zasadnutie

opakovane odročované, pričom ostatné verejné zasadnutie sa malo vykonať 26. septembra 2011.

Obžalovaná JUDr. B. T. sa na verejné zasadnutie nedostavila a podaním z 26. septembra 2011 (č. l. 111) vzniesla námietku zaujatosti voči sudcom Okresného súdu Komárno, ako aj sudcom Krajského súdu v Nitre, pretože ako právna zástupkyňa, resp. obhajkyňa sa na týchto súdoch zúčastňuje pojednávaní v občianskoprávných, resp. trestnoprávných veciach, čo môže vyvolať pochybnosti pri rozhodovaní vo veci. Vzhľadom na uvedené obžalovaná JUDr. B. T. navrhla delegovať vec inému súdu. K námietkam obžalovanej sa vyjadrili všetci sudcovia Okresného súdu Komárno (č. l. 113-120), ktorí vo svojich vyjadreniach uviedli, že sa necítia vo veci zaujatí a spisový materiál bol 2. novembra 2011 predložený Krajskému súdu v Nitre.

Príslušný predseda senátu Krajského súdu v Nitre 25. novembra 2011 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky spisový materiál Okresného súdu Komárno, sp. zn. 2T 36/2011, spolu s návrhom obžalovanej na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por. s poukazom na ustanovenie § 31 ods. 4 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade návrhu obžalovanej JUDr. B. T. preskúmal predložený spisový materiál a zistil, že návrh na odňatie a prikázanie veci nie je dôvodný.

V danom prípade niet sporu o tom, že podľa ustanovení § 15 a § 17 ods. 1 Tr. por. je vecne i miestne príslušným súdom na prerokovanie trestnej veci obžalovanej JUDr. B. T. Okresný súd Komárno, z čoho vychádzal i okresný prokurátor, keď na tomto súde podal na obvinenú obžalobu. Bezprostredne nadriadeným tomuto súdu je Krajský súd v Nitre.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní veci rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Inštitút odňatia a prikázania veci v zmysle citovaného zákonného ustanovenia znamená prelomenie ústavnej zásady, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) a je výnimočným opatrením. Uvedený inštitút možno aplikovať iba vtedy, ak pre takýto postup existujú dôležité dôvody. Platná právna úprava pritom bližšie nedefinuje pojem „dôležité dôvody“, ale je nepochybné, že musí ísť o skutočnosti, ktoré sú svojou povahou výnimočné. Dôležitosť dôvodu pre aplikovanie tohto výnimočného opatrenia na zmenu príslušnosti súdu musí byť porovnateľná s významom ústavného princípu neodňateľnosti zákonnému sudcovi.

Súdna prax za dôležité dôvody považuje také, ktoré v konkrétnom prípade umožnia celkovo lepšie uplatniť základné zásady trestného konania a splnenia jeho účelu iným súdom toho istého druhu a stupňa, než súdom miestne príslušným. Takýmito dôvodmi sú predovšetkým okolnosti, ktoré zabezpečujú náležité zistenie skutkového stavu veci v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie, výchovné pôsobenie konania a čo najrýchlejšie, avšak zákonné a spravodlivé prerokovanie a rozhodnutie veci.

Za dôležité dôvody v zmysle citovaného zákonného ustanovenia treba podľa ustálenej súdnej praxe považovať aj zistenie takých skutočností, ktoré pre svoju závažnosť môžu opodstatňovať vznik pochybností o nezáujatosti príslušného súdu, znamenajúcej napokon vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu vrátane predsedu i podpredsedu z rozhodovania. Inak povedané, námietka zaujatosti vznesená procesnou stranou proti všetkým sudcom konkrétneho súdu, v danom prípade proti sudcom Okresného súdu Komárno, sa považuje za návrh na delegáciu v zmysle ustanovenia § 23 ods. 1 Tr. por.

Z ustanovenia § 31 ods. 1 Tr. por. vyplýva, že z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednáwanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 31 ods. 4 Tr. por., námietku zaujatosti je strana povinná vzniesť bez meškania, len čo sa dozvedela o dôvodoch vylúčenia. Úkon, ktorý vykonala vylúčená osoba, nemôže byť podkladom na rozhodnutie v trestnom konaní s výnimkou neodkladného alebo neopakovateľného úkonu.

Pojmy „bez meškania“ a „bezodkladne“ nie sú v Trestnom poriadku presne definované, ide o tzv. neurčité právne pojmy. Vo vzťahu k uplatneniu námietky zaujatosti tak dávajú strane trestného konania určitý časový priestor, ktorý plynie od okamihu, kedy sa strana o dôvodoch vylúčenia dozvedela. Tento sa posudzuje vždy v kontexte konkrétne prípadu, pričom jeho zovšeobecnenému chápaniu napomáha najmä súdna prax svojou rozhodovacou činnosťou. Vychádzajúc z tejto praxe potom treba námietku zaujatosti považovať za uplatnenú včas, ak bola vznesená v lehote určenej rádom podľa dní, no určite nie týždňov alebo mesiacov.

Kritérium „včasnosti“ platí pre námietku zaujatosti vždy. Teda aj v tom prípade, ak sa námietka zaujatosti týka všetkých sudcov konkrétneho súdu, ktorú námietku inak súd posudzuje ako návrh na delegáciu v zmysle ustanovenia § 23 ods. 1 Tr. por.

Je evidentné, že dôvod, pre ktorý obžalovaná JUDr. B. T. vznesla námietku zaujatosti všetkých sudcov Okresného súdu Komárno i Krajského súdu v Nitre, jej bol známy už v čase podania obžaloby na Okresný súd Komárno 29. marca 2011. Napriek tomu námietku zaujatosti vznesla až 26. septembra 2011, teda s odstupom bežmála šiestich mesiacov od podania obžaloby, čo zjavne nezodpovedá obsahu pojmu „bez meškania“, resp. „bezodkladne“.

Podľa § 31 ods. 6 Tr. por., o námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 4 alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, sa nekoná; to platí aj o námietke, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa preto vznesenou námietkou zaujatosti s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a cit. § 31 ods. 6 Tr. por. nezaoberal. Obžalovaná JUDr. B. T. vo svojom podaní iný dôležitý dôvod na odňatie veci príslušnému súdu neuviedla, pričom z predloženého spisového materiálu ani Najvyšší súd Slovenskej republiky žiadny relevantný dôvod pre postup podľa § 23 ods. 1 Tr. por. nezistil, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 30. novembra 2011

JUDr. Juraj K l i m e n t, v. r.
predseda senátu

Vyhotovil : JUDr. Peter Szabo

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová